

ΛΕΝΟΡΜΑΝ : «**Ἄσια**» (Θίασος Κοτοπούλη).—
 Τὸ ἀστικό θέατρο ἐσημείωσε μιὰ ἀκόμα ἀποτυχία
 μετὰ τὸ ἀνέβασμα τῆς «Ἄσιας» ἀπὸ τὸ θίασο τῆς
 Μαρίκας Κοτοπούλη. Ἐκεῖ ὁ Γάλλος συγγραφέας
 κ. Λενορμὰν ποὺ ἦρθε κιόλας ἐπίτηδες ἀπὸ τὸ
 Παρίσι γιὰ νὰ παρασταθεῖ στὴν «πρῶτη», δὲν
 ἔκαμε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ προσαρμόσει τὸ δρά-
 μα τοῦ Εὐριπίδη «Μήδεια» σὲ μιὰ ἐρωτική ὑπό-
 θεση παρόμοιας φύσης, ποὺ συμβαίνει στὴν Ἰνδο-
 κίνα, ἀνάμεσα σὲ μιὰ ἰθαγενῆ πριγκήπισσα κ' ἐνὸς
 ἀποσταλμένου τῆς γαλλικῆς ἐκείνης ἀποικίας. Ὁ
 φραντσέζος Ἰάσωνας, ἀφοῦ ζήσει ὀκτὼ χρόνια με-
 τὰ ντόπια Μήδεια. Ἐκί' ἀφοῦ τῆς φτιάξει κι' αὐτὸς
 σὰν καὶ τὸν ἄλλο, δυὸ παιδιά, τὴ φέρνει στὴ Γαλ-
 λία ὅπου τῆς ἀναγγέλλει πὼς θὰ παντρευτεῖ μιὰ
 γαλλίδα, ὅτι τὰ παιδιά θὰ μείνουν μαζί του, **γιὰ**
νὰ γίνουν πολιτισμένοι ἄνθρωποι κι' ὅτι ἐ-
 κείνη δὲν ἔχει παρὰ νὰ γυρίσει στὸν τόπο τῆς. Ἡ
 σύγχρονη Μήδεια ἐξαγριώνεται ἐπίσης ἀπὸ τὴν ἀ-
 πανθρωπία τοῦ ἐρωμένου τῆς καὶ γιὰ νὰ τὸν ἐκ-
 δικηθεῖ σκοτώνει σὰν καὶ τὴν ἄλλη τὰ παιδιά
 τους. **Μονάχα**, ποὺ τούτη δὴ σκοτώνεται εὐθύς ξο-
 πίσω τους.

Τὸ κοινὸ ἀσυγκίνητο. Τὸ πάθος, ὁ πόνος ὁ
 ὁ σπαραγμὸς τῆς ἰνδοκινέζας ἀποκλειστικὰ δική
 τῆς ὑπόθεση. Γιατὶ τὸ ἔργο εἶναι ψεύτικο, αὐθαί-
 ρετο, καὶ ψυχολογικὰ ἀστήρικτο. Ὁ συγγραφέας,
 ὅπως εἶπε, μετὰ τὴν **Ἄσια** θέλησε νὰ δοκιμάσει νὰ
 φτιάξει μιὰ σύγχρονη Μήδεια, καὶ ἡ δοκιμὴ ἀπό-
 τυχε ὅπως ἦταν ἐπόμενο. Μετὰ τὸ νὰ τοποθετήσεις
 τὴν Κολχίδα στὴν Ἰνδοκίνα καὶ νὰ μετονομάσεις
 τὸν Ἰάσωνα Μετζανᾶ δὲ θὰ πεῖ διόλου πὼς συγ-
 χρονίζεις ἓνα παλιὸ ἔργο. Ὁ πρῶτος τυχὼν ἄν-
 θρωπος ποὺ ἐγκαταλείπει μιὰ γυναῖκα εἶναι ἓνας
 σημερινὸς Ἰάσωνας ὅπως κάθε μιὰ γυναῖκα, ποὺ
 ἐκδικιέται τὴν ἐγκατάλειψή της μ' ἓνα ὁποιοδή-
 ποτε ἔγκλημα εἶναι μιὰ σημερινὴ Μήδεια. Τὸ ζή-
 τημα εἶναι ἄλλο. Μπορεῖς νὰ φτιάξεις ζωντανούς
 ἀνθρώπους; Μπορεῖς νὰ τοὺς βάζεις νὰ ἐκφρά-
 σουν τὰ πάθη τους μετὰ ἀλήθεια; Νὰ πείσουν; Αὐ-
 τὸ εἶναι. Δὲν τὸ κατάφερες; Ἀπότυχες. Τὸ ἐξω-
 τικὸ καὶ τὸ παράδοξο δὲν ἀναπληρώνουν ποτὲ
 σ' ἓνα δημιουργικὸ ἔργο, **τὴν ἀλήθεια** ὅταν αὐτὴ

λείπει, και πού είναι τὸ μόνο στοιχείο, πού θὰ τὸ κάμει ὄχι πιά αἰώνιο ἀλλὰ ἀπλῶς βιώσιμο. Χώρια ὅμως ἀπ' αὐτό, τὸ ἔργο τοῦ Λενορμάν είναι καταδικασμένο γιατί μένει ὄξω ἀπὸ τὰ προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τὸν σημερινὸν ἄνθρωπο σ' ὅποια κοινωνική τάξη κι' ἂν ἀνήκει. Τὸ νὰ προσπαθεῖς νὰ φτιάσεις σύγχρονες Μήδειες ἐνῶ ὑπάρχουν τόσα ἄλλα ἔτοιμα σύγχρονα θέματα νὰ σὲ ἐμπνεύσουν δείχνει, ἂν ὄχι τίποτ' ἄλλο, ἔλλειψη προσαρμογῆς στὴν πραγματικότητα, πού είναι, ἀναντίρρηση τὸ κυριώτερο δημιουργικὸ κεφάλαιο τοῦ καλλιτέχνη. "Ἄν ὁ γάλλος συγγραφέας δὲν ἔβλεπε μόνο τὸ ἀσυμβίβαστο πού ὑφίσταται μεταξὺ δυὸ διαφορετικῶν φυλῶν ὥστε τὰ παιδιά πού γεννιοῦνται ἀπὸ δυὸ διαφορετικούς γονεῖς νὰ μὴ μποροῦν ἀναγκαστικά νὰ ἀνήκουν σὲ κανένα, ἀφοῦ δὲ μποροῦν νὰ μείνουν καὶ στοὺς δυό, θέση πού δὲ στηρίζεται **δὲ καμμιὰ ἀπολύτως πραγματικότητα**, ἀλλὰ ἔβλεπε τὸ αἶσχος πού λέγεται **ἀποικίες**, πού πνί-

γει ὡς τὸ λαιμὸ τὴν πολιτισμένη Εὐρώπη, καὶ πού στὸ δράμα «Ἀσία» δὲν περιορίζεται μόνο στὴ διαρπαγὴ καὶ λεηλασία τοῦ ὑλικοῦ πλούτου ἀπὸ λαοὺς ἀνίκανους ν' ἀντισταθοῦν στοὺς ἐπιδρομεῖς ἀλλὰ φτάνει καὶ μέχρι τῶν πιὸ ἀπαράβατων δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ὅπως εἶναι ἡ ἀρπαγὴ τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τὴ μάνα του, τὸ ἔργο θάχε ἄλλη portée καὶ δὲ θὰ μᾶς ἔκανε νὰ ρωτιόμαστε γιατί τάχα ἡ Ἰνδοκινέζα δὲ θὰ μπορούσε νὰ μείνει ἐπ' ἀπειρο ἢ γυναῖκα τοῦ Μετζανᾶ καὶ γιατί τὰ παιδιά τους δὲ θὰ μπορούσαν νὰ μεγαλώσουν κάτω ἀπὸ τὴ μητρικὴ στοργή; Ὁ κ. Λενορμάν ὅμως δὲν τᾶχαμε αὐτὰ γιατί τὸ αἶσχος τῶν ἀποικίων, πού λέμε δὲν τοῦ πρόσβαλλε τὸν ἀνθρωπισμὸ του καὶ δὲν τὸν συγκινεῖ ἀλλιῶτα παρὰ σὰν κάδρο, πού σ' αὐτὸ οὐρλιάζουν συνεπαρμένες ἀπὸ τὸ ἐρωτικὸ ἔνστικτο κάποιες ὑστερικές καὶ ἀδιαφόρετες γιὰ μᾶς γυναικοῦλες.

Γεγονὸς πού ἀποδείχνει ἀκόμα μιὰ φορὰ τὴν κατάπτωση τοῦ ἀστισμοῦ, πού ἀντιπροσωπεύει ἀποκλειστικά μὲ τὴν τέχνη του ὁ διάσημος γάλλος δραματικός. Κατάπτωση, πού φανερώνεται ἀπὸ τὴν ἀνικανότητά του καὶ νὰ διαισθανθεῖ κὰν τὰ τεράστια προβλήματα, πού ἀπασχολοῦν αὐτὴ τὴ στιγμή τὴν ἀνθρωπότητα καὶ πού μόνο αὐτὰ πρέπει νὰ παρακινοῦν τὴν ἐμπνευση καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἐνὸς συγχρόνου καὶ συγχρονισμένου δημιουργοῦ.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ